

ΣΚΑΤΟ

σκατό, το, ουσ. [*<μσν. σκατόν, από τον πλ. σκατά, του αρχ. ουσ. ὁ σκώρ, γεν. σκατός*], το σκατό. **1.** παιδί άπραγο, άμαθο: «είσαι ακόμα πολύ σκατό και δεν γνωρίζεις τις δυσκολίες της ζωής». **2.** ειρωνική, υποτιμητική ή και χαϊδευτική προσφώνηση σε μικρό παιδί ή σε νεαρό άτομο: «έλα δω, ρε σκατό, ποιος σου είπε ότι μπορείς να 'ρχεσαι και να φεύγεις ό,τι ώρα θέλεις! || πού γυρίζεις, ρε σκατό, και σε ψάχνουν όλοι απ' το πρωί!». βλ. και λ. [σκατά](#). (Ακολουθούν 17 φρ.).

- είμαι με το σκατό στον κώλο, είμαι πάρα πολύ βιαστικός: «δεν μπορώ να σου πω κουβέντα τώρα, γιατί είμαι με το σκατό στον κώλο». Από την εικόνα του άτομου που βιάζεται να πάει στην τουαλέτα, γιατί είναι έτοιμο να τα κάνει απάνω του·

- έφυγε με το σκατό στον κώλο, έφυγε πάρα πολύ βιαστικά: «με την κουβέντα ξεχάστηκε και, για να προλάβει τ' αεροπλάνο, έφυγε με το σκατό στον κώλο». Από την εικόνα του ατόμου που, επειδή βιάζεται πολύ να προλάβει κάτι, ούτε καν χρησιμοποίησε το χαρτί υγείας στο αποχωρητήριο που αφοδευσε, για να σκουπιστεί·

- θα σε κολλήσω κάτω σαν σκατό, απειλητική έκφραση σε κάποιον πως θα τον δείρουμε άγρια, πως θα τον ξυλοφορτώσουμε: «αν μάθω πως ξαναενόχλησες την κόρη μου, θα σε κολλήσω κάτω σαν σκατό»·

- θα σε σκάσω κάτω σαν σκατό, βλ. φρ. θα σε κολλήσω κάτω σαν σκατό·

- κάνει το σκατό του παξιμάδι (ενν. και το τρώει), βλ. φρ. ξεραίνει το σκατό του και το κάνει παξιμάδι·

- μεγάλο σκατό φάε, μεγάλη κουβέντα μην πεις, βλ. φρ. μεγάλο σκατό φάε, μεγάλο λόγο μην πεις·

- μεγάλο σκατό φάε, μεγάλο λόγο μην πεις, βλ. φρ. μεγάλη μπουκιά φάε, μεγάλο λόγο μην πεις, λ. μπουκιά·

- ξεπετιέται σαν σκατό (στη μέση) ή ξεπετιέται σαν το σκατό (στη μέση), βλ. συνηθέστ. πετιέται σαν σκατό (στη μέση)·

- ξεραίνει το σκατό του (ενν. και το τρώει), βλ. φρ. ξεραίνει το σκατό του και το κάνει παξιμάδι·

- ξεραίνει το σκατό του και το κάνει παξιμάδι (ενν. για να το φάει), **α.** είναι πολύ τσιγκούνης, πολύ φιλάργυρος: «απ' αυτόν πήγες να ζητήσεις δανεικά; Αυτός, αγόρι μου, ξεραίνει το σκατό του και το κάνει παξιμάδι κι εσύ περίμενες να σ' εξυπηρετήσει!». **β.** περνάει μεγάλες οικονομικές δυσκολίες: «μην πας να του ζητήσεις λεφτά, γιατί, απ' ό,τι ξέρω, τον τελευταίο καιρό ξεραίνει το σκατό του και το κάνει παξιμάδι»·

- ξεραίνει το σκατό του και το τρώει, βλ. φρ. ξεραίνει το σκατό του και το κάνει παξιμάδι·

- πετιέται σαν σκατό (στη μέση) ή πετιέται σαν το σκατό (στη μέση), διακόπτει συνέχεια κάποιον την ώρα που μιλάει: «δεν αφήνει κανέναν να τελειώσει αυτό που θέλει να πει, γιατί πετιέται κάθε τόσο σαν σκατό στη μέση»·

- σκατό πατημένο, άτομο ελεεινό, τιποτένιο: «ο αδερφός του είναι μια χαρά παιδί, αλλά αυτός είναι σκατό πατημένο»·

- τον έσκασε κάτω σαν σκατό, βλ. φρ. τον κόλλησε κάτω σαν σκατό·

- τον κόλλησε κάτω σαν σκατό, τον έριξε με δύναμη κάτω και, κατ' επέκταση, τον ξυλοφόρτωσε: «μόλις του έβρισε τη μάνα του, τον άρπαξε στα χέρια του και τον κόλλησε κάτω σαν σκατό»·

- τον κόλλησε σαν σκατό στον τοίχο, **α.** τον ξυλοφόρτωσε: «αφού δεν έλεγε να συμμορφωθεί με το καλό, τον άρπαξε στα χέρια του και τον κόλλησε σαν σκατό στον τοίχο». **β.** τον κατανίκησε: «αποφάσισαν να παλέψουν για να δούνε ποιος είναι πιο δυνατός κι ο δικός σου τον κόλλησε σαν σκατό στον τοίχο». Από την εικόνα του ατόμου που παίρνει τη σβουνιά στα χέρια του και την τινάζει με δύναμη πάνω στον τοίχο για να κολλήσει. Αυτό

γινόταν στα χωριά, και, όταν η σβουνιά ξεραινόταν από τον ήλιο, τη χρησιμοποιούσαν ως καύσιμη ύλη. Συνών. τον κόλλησε σαν μακαρόνι στον τοίχο·

- τρώει το σκατό του, είναι πολύ τσιγκούνης, πολύ φιλάργυρος: «δε θα σου δώσει τα λεφτά που του ζητάς, γιατί αυτός τρώει το σκατό του». Πολλές φορές, μετά το ρ. της φρ. ακολουθεί το και.

Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας